

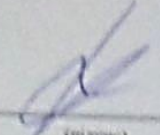
Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра економіки та підприємництва
імені професора І. М. Брюховецького

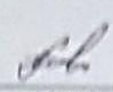
Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Стратегія бізнесу
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми «**Економіка підприємства**»

за спеціальністю **051 «Економіка»**

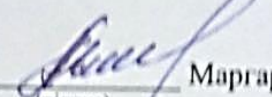
на **II (магістерському)** рівні вищої освіти

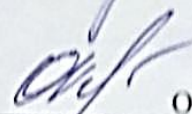
Розробник: Сергій БАШЛАЙ, к.в.н., доцент, доцент кафедри

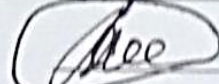
Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри економіки та підприємництва ім. професора І. М. Брюховецького	протокол від « <u>05</u> » <u>06</u> 2024 р. № <u>15</u>
	Завідувачка кафедри <u></u> Світлана ТЕРЕЩЕНКО (підпис)

Погоджено:

Гарант освітньої програми Ольга КОВАЛЬОВА
(підпис)

Декан факультету,
де реалізується освітня програма Маргарита ЛИШЕНКО
(підпис)

Рецензія на робочу програму надана: Ольга КОВАЛЬОВА

 Олександр КОВБАСА

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

 (Наталія Королів)
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: «19» 06 2024 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри економіки та підприємництва ім. проф. І. М. Брюховецького	Зав. кафедри економіки та підприємництва ім. проф. І. М. Брюховецького	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Стратегія бізнесу			
2.	Факультет/кафедра	Економіки і менеджменту / Економіки та підприємництва ім. проф. І. М. Брюховецького			
3.	Статус ОК	Обов'язковий			
4.	Програма / Спеціальність	Економіка підприємства / 051 «Економіка»			
5.	Рівень НРК	7-й			
6.	Семестр (рік) та тривалість вивчення	3 семестр / 1-й рік			
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5			
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) – 72 / 24		Самостійна робота	
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	78/126
		36/14	36/10	-	
9.	Мова навчання	Українська			
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Доцент кафедри економіки та підприємництва, кандидат економічних наук (PhD) Башлай Сергій Вікторович			
11.1	Контактна інформація	serhii.bashlai@snaeu.edu.ua; ауд. 403а-е.			
11.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент, зміст якого формується із теоретичних та методичних питань визначення соціально-економічних пріоритетів розвитку бізнесу, оцінки підприємницьких ризиків та практичних рекомендацій щодо формування оптимальних планів досягнення поставлених стратегічних цілей в умовах динамічного бізнес-середовища та підвищеної конкуренції.			
12.	Мета освітнього компонента	Метою вивчення є формування у здобувачів вищої освіти стратегічного мислення, умінь і навичок системного аналізу та прогнозування (планування), здатності приймати рішення щодо вибору оптимальної стратегії розвитку бізнесу в умовах невизначеності.			
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на вивченні соціальної відповідальності, організації та управління підприємствами. Освітній компонент є основою для підготовки кваліфікаційної роботи магістра.			
14.	Політика академічної добročесності	Дотримання засад політики академічної добročесності реалізується на засадах положень «Кодексу академічної добročесності Сумського НАУ» Списування – відповіді до задач не зараховуються. Використання заборонених засобів під час контрольних заходів – відповідь не зараховується. Плагіат – виконані завдання не зараховуються.			
15.	Посилання на курс на навчальній платформі СНАУ Moodle	https://cdn.snaeu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5482			

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання (ПРН), на досягнення яких спрямований ОК (номер згідно з нумерацією, наведеною в ОПП)						Як оцінюється РНД
	ПРН 02. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.	ПРН 04. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.	ПРН 09. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.	ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.	ПРН 13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.	ПРН 14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.	
ДРН 1. Розуміти та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.	+	+	+	+	+	+	Тести множинного вибору, розрахункові завдання, презентації
ДРН 2. Генерувати, оцінювати та застосовувати нові ідеї.	+		+				Тести множинного вибору
ДРН 3. Працювати в команді.				+			Тести множинного вибору
ДРН 4. Синтезувати інформацію та управляти проектами.		+					Розрахункові завдання

ДРН 5. Застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.			+				Тести множинного вибору, розрахункові завдання
ДРН 6. Аналізувати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.	+			+	+	+	Тести множинного вибору
ДРН 7. Розуміти професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.		+				+	Тести множинного вибору, розрахункові завдання
ДРН 8. Аналізувати та оцінювати управлінські рішення щодо ефективності розвитку суб'єктів господарювання.		+		+			Тести множинного вибору, розрахункові завдання
ДРН 9. Оцінювати можливі ризики, соціально- економічні наслідки управлінських рішень.	+				+	+	Розрахункові завдання
ДРН 10. Розуміти та оцінювати сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.		+	+	+	+	+	Тести множинного вибору
ДРН 11. Синтезувати інформацію та розробляти проєкти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.		+					Тести множинного вибору, розрахункові завдання

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМОПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Теми. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах означених тем	Розподіл в межах загального бюджету часу денна/заочна						Рекомендована література
	Аудиторна робота				Самостійна робота		
	Лк		П.з / семін. з				
	ден.	заочн.	ден.	заочн.	ден.	заочн.	
<p>Тема 1. <i>Стратегія бізнесу: сутність, еволюція концепції, навчальна дисципліна та галузь науки</i></p> <p>1. Зміст та місце курсу в освітній підготовці магістрів. 2. Визначення категорії «стратегія», походження і зміст категорії «стратегія». 3. Ієрархічна структура стратегій. 4. Порівняльна характеристика основних теоретичних шкіл стратегій 5. Класифікація видів стратегії. 6. Визначення та характеристика бізнес-середовища. 7. Сучасні умови, тенденції та особливості розвитку бізнесу в Україні та світі.</p>	4	2	4	-	6	8	<p>Основна: 1, 2, 3</p> <p>Додаткова: 4, 5, 6</p>
<p>Тема 2. <i>Визначення місії та цілей бізнесу.</i></p> <p>1. Місія, її зміст і роль в компанії. Види цілей. 2. Формулювання та взаємозв'язок стратегічних цілей. 3. Основні чинники вибору стратегії компанії. 4. Поняття стратегічної бізнес-одиниці. 5. Стратегічні господарські центри.</p>	4	2	4	2	6	12	<p>Основна: 1, 2, 3</p> <p>Додаткова: 4-11</p>

<p>Тема 3. <i>Аналіз мікросередовища бізнесу.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні поняття про середовище компанії. 2. Інформаційне забезпечення аналізу внутрішнього середовища. 3. Аналіз і прогнозування внутрішнього середовища компанії. 	2	-	2	-	6	10	<p>Основна: 1-3</p> <p>Додаткова: 4, 6-15</p>
<p>Тема 4. <i>Оцінювання зовнішнього середовища бізнесу</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Прогнозування тенденцій зміни середовища компанії. 2. Діагностика і прогноз макросередовища. 3. Оцінка загроз і можливостей зовнішнього середовища. 	2	-	2	-	6	10	<p>Основна: 1, 2, 3</p> <p>Додаткова: 5, 6-15</p>
<p>Тема 5. <i>Аналіз стратегічного потенціалу суб'єкту бізнесу</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стратегічний аналіз в компанії. 2. Основи розроблення стратегії: підходи, принципи, визначальні фактори. 3. Мета та принципи стратегічного планування. 4. Методи діагностики і стратегічного аналізу окремого бізнесу компанії (бізнес-рівень). 	4	2	4	2	6	12	<p>Основна: 1, 2, 3</p> <p>Додаткова: 5, 6-15</p>
<p>Тема 6. <i>Стратегічне планування в бізнесі</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст та напрями стратегічного планування. 2. Проекти стратегічного планування. 3. Моделі стратегічного планування. 4. Алгоритм методики вироблення стратегії компанії 	4	2	4	2	8	12	<p>Основна: 1, 2, 3</p> <p>Додаткова: 5, 6-15</p>

<p>Тема 7. <i>Матричні методи формування корпоративної стратегії</i></p> <p>1. Матричні методи побудови стратегії, загальний алгоритм «портфельної» діагностики.</p> <p>2. Матриця «продукт-ринок»</p> <p>I. Ансоффа, модель М. Портера (матриця конкурентної переваги).</p> <p>3. Вибір та оцінка стратегії.</p>	4	-	4		8	10	<p>Основна: 1,2,3</p> <p>Додаткова: 5, 6-15</p>
<p>Тема 8. <i>Форми стратегії розвитку бізнесу</i></p> <p>1. Поняття стратегії бізнесу, підходи до формування стратегії окремої бізнес-одиниці.</p> <p>2. Класифікації стратегій бізнесу компанії.</p> <p>3. Характеристика конкурентних бізнес-стратегій.</p> <p>4. Види стратегії диверсифікації діяльності компанії.</p> <p>5. Стратегії зовнішнього розвитку компанії.</p>	4	2	4	2	8	10	<p>Основна: 1, 2, 3</p> <p>Додаткова: 5, 6-15</p>
<p>Тема 9. <i>Стратегія сталого розвитку бізнесу та її економічна основа</i></p> <p>1. Історія формування стратегії сталого розвитку.</p> <p>2. Сучасний стан світової економіки та показники економічного розвитку країн.</p> <p>3. Економічне зростання та його типи.</p> <p>4. Економічні індикатори сталого розвитку.</p>	2	2	2	2	6	12	<p>Основна: 1-3</p> <p>Додаткова: 5, 6, 8, 15, 19</p>
<p>Тема 10. <i>Екологічна складова сталого розвитку в бізнесі</i></p> <p>1. Межі природних ресурсів планети.</p> <p>2. Глобальні екологічні ризики.</p> <p>3. Екологічні індикатори сталого розвитку</p>	2	-	2	-	6	10	<p>Основна: 2, 3</p> <p>Додаткова: 8-11, 19</p>

Тема 11. <i>Соціальна складова та її вплив на формування стратегії сталого розвитку</i> 1. Зміст соціальної складової сталого розвитку. 2. Концепція соціального включення. 3. Індикатори соціального розвитку суспільства.	2	-	2	-	6	10	Основна: 2, 3 Додаткова: 7-9, 10, 14, 19
Тема 12. <i>Стратегічне оновлення бізнес-культури сучасних компаній.</i> 1. Сутність, зміст та складові елементи бізнес-культури. 2. Основні етапи та задання оновлення бізнес-культури компанії. 3. Практика формування системи розвитку. 4. Розробка та виконання програм розвитку.	2	2	2	-	6	10	Основна: 1, 3 Додаткова: 11-13
Всього	36	14	36	10	78	126	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання	Методи навчання
ДРН 1. Розуміти та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.	Лекція, практичне заняття	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання розрахункових завдань, есе
ДРН 2. Генерувати, оцінювати та застосовувати нові ідеї.	Лекція, практичне заняття, презентації	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка есе
ДРН 3. Працювати в команді.	Лекція, практичне заняття,	Опрацювання теоретичного матеріалу
ДРН 4. Синтезувати інформацію та управляти проєктами.	Лекція, практичне заняття, презентації	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання розрахункових завдань
ДРН 5. Застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку	Лекція, практичне заняття	Опрацювання теоретичного матеріалу,

економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.		виконання розрахункових завдань
ДРН 6. Аналізувати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.	Лекція, практичне заняття	Опрацювання теоретичного матеріалу, есе
ДРН 7. Розуміти професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.	Лекція, практичне заняття, презентації	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання ситуаційних завдань
ДРН 8. Аналізувати та оцінювати управлінські рішення щодо ефективності розвитку суб'єктів господарювання.	Лекція, практичне заняття,	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання ситуаційних завдань
ДРН 9. Оцінювати можливі ризики, соціально- економічні наслідки управлінських рішень.	Лекція, практичне заняття, презентації	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання розрахункових завдань
ДРН 10. Розуміти та оцінювати сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.	Лекція, практичне заняття	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання розрахункових завдань
ДРН 11. Синтезувати інформацію та розробляти проекти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.	Лекція, практичне заняття	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання розрахункових завдань

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Презентація / виступ	25 балів / 25 %	Протягом семестру
2.	Есе	20 балів / 20 %	Протягом семестру
3.	ІРЗ (індивідуальне розрахункове завдання)	25 балів / 25 %	Протягом семестру
4.	Іспит (два теоретичних питання і задача)	30 балів / 30 %	За графіком

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Презентація	<10 балів	10-15 балів	16-20 балів	21-25 балів
	Завдання виконано з великою кількістю помилок, відсутній аналіз інших підходів до питання, відсутні висновки	Завдання виконано в обсязі до 5 робочих слайдів за навчальними матеріалами, окремі складові (назви елементів, висновки) відсутні	Виконано усі вимоги до завдання, але відсутні власні висновки	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, наведені власні висновки та пропозиції
Есе	<12 балів	12-15 балів	15-18 балів	20 балів
	Вимоги щодо завдання виконано з великою кількістю помилок, відсутній аналіз інших підходів до питання, відсутні висновки	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
ІРЗ	<10 балів	10-15 балів	16-20 балів	21-25 балів
	Завдання виконано (методика та відповіді неправильні)	Хід виконання вірний, але наявні суттєві помилки, відповіді, в основному неправильні	Завдання виконано, але існують несуттєві помилки	Завдання повністю виконано. Помилки відсутні
Іспит	<18 балів	18-23	23-28 балів	30 балів
	Вимоги щодо завдання виконано з великою кількістю помилок	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми

5. 2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Тестування (Google Form/Kahoot)	Після закінчення кожної теми
2	Визначення поточного рівня на навчальній платформі Moodle	На шостому тижні навчання
3	Письмовий зворотний зв'язок від викладача під час виконання ІРЗ	Під час виконання ІРЗ
4	Письмовий зворотний зв'язок на есе	Протягом 1 тижня після виконання
5	Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів після презентації / виступу	Під час виконання завдання

5.3. Шкала оцінювання (підсумкова) – загальноприйнята для Університету:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	відмінно
82-89	добре
75-81	
69-74	
60-68	задовільно
35-59	
0-34	незадовільно з можливістю повторного складання незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела:

6.1.1 Підручники, посібники:

1. Бізнес-планування підприємницької діяльності: навчальний посібник / З. С. Варналій Т. Г. Васильців Р. Л. Лупак Р. Р. Білик. Чернівці: Технодрук, 2019. 264 с.
2. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти : підручник / І. Л. Якименко, Л. П. Петрашко, Т. М. Димань, О. М. Салавор, Є. Б. Шаповалов, М. А. Галабурда, О. В. Ничик, О. В. Мартинюк. Київ: НУХТ, 2022. 337 с.
3. Шевченко Л. С. Стратегічний бізнес-консалтинг : навч. посіб. Харків : Право, 2019. 302 с.

6.1.2 Методичне забезпечення:

4. Стратегія бізнесу : конспект лекцій / уклад.: С. І. Терещенко, С. В. Башлай. Суми : СНАУ, 2024. 91 с.
5. Стратегія підприємницької діяльності : конспект лекцій для студентів 4 (5) курсу спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітньої програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної і заочної форми навчання ОС «Бакалавр» / укл.: Т. І. Пізняк, С. В. Башлай. Суми : СНАУ, 2022. 114 с.

6.1.3 Інші джерела:

6. Бізнес-план у підприємницькій діяльності : навчальний посібник / МОН України; НУ «Львівська політехніка». Львів : «Новий Світ -2000», 2023. 280 с.
7. Економіка і бізнес: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2021. 316 с.
8. Попова В. Д., Маценко Л. Ф. Стратегічний аналіз : навчальний посібник. Чернівці: ЧНУ, 2018. 157 с.
9. Шевченко Л. С. Стратегії підприємства: навчально-методичний посібник для студентів галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051

«Економіка», спеціалізації «Бізнес-економіка», Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 148 с.

6.2 Додаткові джерела:

10. Башлай С. В., Братушка С. М., Кулагін Д. В. Цифрові інструменти стратегічного менеджменту в аграрному бізнесі. *Економіка. Фінанси. Право*. 2023. № 8. С. 40-44. DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2023.8.10>.

11. Башлай С. В., Нагорний В. В. Концепція сталого розвитку економіки України в умовах євроінтеграції. *Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку*. 2021. № 24. С. 23-36. DOI: 10.33813/2224-1213.24.2021.2.

12. Верховна рада України. Офіційний веб-портал. URL : <https://rada.gov.ua>.

13. Кривохижа Є. М., Башлай С. В., Курило Ю. А. Стратегія забезпечення продовольчої безпеки України в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2023. № 55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-59>.

14. Мостенська Т. Г. Теоретичні підходи до визначення корпоративної соціальної відповідальності: теорії стратегій досягнення конкурентних переваг. *Economics: time realities*. 2018. № 2(36). Р. 79-86.

15. Портал для підприємців URL: <https://sme.gov.ua/>

16. Спілка українських підприємців URL: <https://sup.org.ua/uk> .

17. Сутність бізнес-стратегії та основні її компоненти. URL: <https://buklib.net/books/36603>.

18. Урядовий портал. Єдиний портал веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.

19. Формування системи індикаторів сталого розвитку для оцінювання біосоціальної економіки. *Mechanism of Economic Regulation*. 2019. № 4 URL: <https://doi.org/10.21272/mer.2019.86.13>.

20. Шевченко Л. С. Корпоративна правова стратегія: сутність, типи, особливості реалізації. *Економічна теорія та право*. 2019. № 1 (36). С. 104-120. URL : DOI: <https://doi.org/10.31359/2411-5584-2019-36-1-104>.

21. Bashlai S., Kulagin D. Digitalization of management tools in agrarian business. *Modern engineering and innovative technologies*. 2023. Issue № 28, Part 1. Р. 84-91. DOI: 10.30890/2567-5273.2023-28-01-009.

22. Methodologies, publication an data on this indicator are available on the website of the World Bank. URL: <http://go.worldbank.org/3AWKN2ZOY0.44>

6.3. Програмне забезпечення:

Стандартні пакети прикладних програм MS Office (MS Excel, MS Word).